

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 4968
Tarih : 05.06.2024

Vezir Coşkun PARLAK
Hakkari Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu

-- 10968

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Dışişleri Bakanı Hakan FİDAN** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.
04.04.2024

Vezir Coşkun PARLAK

Hakkari Milletvekili

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989'da tarihinde kabul edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin de imzaladığı Sözleşmenin girişinde şu ifadeler yer almaktadır: "Birleşmiş Milletlerin, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde ve Uluslararası İnsan Hakları Sözleşmelerinde herkesin, bu metinlerde yer alan hak ve özgürlüklerden ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka görüş, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuştan veya başka durumdan kaynaklanan ayrımlar dahil, hiçbir ayırım gözetilmeksizin yararlanma hakkına sahip olduklarını benimsediklerini ve ilân ettiklerini kabul eder". Sözleşmeye göre çocukların hak ve özgürlükleri hiçbir ayırım olmadan kabul edilmelidir. Fakat Türkiye Cumhuriyeti çocukların anadillerini kullanmalarını güvence altına alan 17., 29. Ve 30. Maddelere çekince koymuştur.

Sözleşmenin 17. Maddesinde, kitle iletişim araçlarını azınlık grubu veya bir yerli ahaliye mensup çocukların dil gereksinimlerine özel önem göstermeleri konusunda teşvik edilmesi; 29. maddesinde, çocuğun ana-babasına, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, çocuğun yaşadığı veya geldiği menşe ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi; 30. maddesinde ise çoğunluğun dışındaki halklara mensup çocukların kendi kültüründen yararlanma, kendi dinine inanma ve uygulama ve kendi dilini kullanma hakları düzenlenmektedir. Yani Türkiye Cumhuriyeti çocukların kültür ve dil haklarıyla ilgili maddelere çekince koymuştur.

Bu bilgiler doğrultusunda,

- 1- Türkiye Cumhuriyeti'nin Sözleşmenin 17. 29. Ve 30. Maddelerine çekince koymasının hukuki ve siyasal nedenleri nelerdir?
- 2- Yeryüzünde doğan her bir insan, içinde doğduğu toplumun ve ailesinin anadilini öğrenerek büyür. Bir çocuğun anadilini öğrenme ve o dille iletişim kurma hakkı bir devletin hukuk düzenine ne gibi bir zarar verebilir?
- 3- Türkiye Cumhuriyeti'nin dil ve kültür haklarının kullanılmasından dolayı çekince koyduğu başka uluslararası sözleşme var mıdır, varsa hangileridir?
- 4- Sözleşmenin imzalandığı dönemin siyasi koşullarıyla günümüzün koşulları birbirinden farklıdır. Çekince konan maddelerden bu çekincenin kaldırılmasına dair bir çalışmanız olacak mıdır?